

Anförande av Lena Hjelm-Wallén vid Europeiska konventets plenarmöte den 21 mars 2002

Vad som förväntas av Europeiska Unionen

Herr ordförande, ärade kollegor i konventet,

Vi vet alla vad detta konvent handlar om: de institutionella frågorna, hur besluten fattas, hur den bästa maktbalansen ser ut.

Men vi måste till syvende och sist ställa oss frågan: vad är syftet med olika institutionella lösningar? Därför vill jag att våra diskussioner skall utgå från de politiska sakfrågorna. Vad behöver vi göra för att bygga upp en bättre framtid för våra medborgare? På vilka områden är EU det bästa medlet för att uppnå våra politiska mål?

Jag vill börja med att nämna fyra områden där jag tror att unionen kan göra mer och nå bättre resultat.

1) Den gemensamma jordbrukspolitiken. De mål som anges i fördraget måste moderniseras och göras mer konsumentinriktade för att bana vägen för reformer. Men, jag föreslår dock inte att vi här skall diskutera detaljerna i en reform av den gemensamma jordbrukspolitiken.

2) Asyl- och migrationspolitiken. Här skulle gemenskapsmetoden för beslutsfattande kunna tillämpas mer allmänt.

3) Samarbetet om straffrättsliga och polisiära frågor. Dessa frågor bör behålla sin mellanstatliga karaktär, men möjligheten att besluta med

kvalificerad majoritet kan utsträckas för att göra EU bättre rustat att bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet.

4) Vi borde också söka stärka unionens roll som internationell aktör. Detta är ett område där medborgarnas förväntningar är stora och EU:s möjligheter unika.

Våra överläggningar förs med sikte på en utvidgning av unionen, och en utvidgning kommer förvisso att innebära förändringar. Men EU:s mål och värderingar som de anges i fördragen kommer att förbli desamma. Samma sak gäller – enligt min mening - dess institutionella grundvalar. Självklart kommer justeringar och förbättringar att vara nödvändiga, och jag kommer att delta i diskussionen med öppet sinne. Man bör gå praktiskt till väga. Målsättningen är att förbättra unionens förmåga att uppnå resultat.

När vi urskiljer behovet av fördragsändringar som avser frågor om kompetensfördelning och maktbalansen mellan institutionerna, bör vi respektera på subsidiaritetsprincipen och kulturella olikheter. Vi bör på ett adekvat sätt tillämpa de olika samarbetsmetoder som har utvecklats. Därför förblir den traditionella gemenskapsmetoden och harmonisering nödvändig inom nyckelområden för att säkerställa framtida samstämmighet och hålla samman unionen. På andra områden kan den nya och öppna samarbetsmetoden med gemensamma mål, men mera spelrum för nationella sätt att uppnå dem, vara en framkomligare väg. På områden där den nationella suveräniteten berörs skall grunden fortsatt vara samarbete mellan regeringar. Om vi gör detta på rätt sätt, kan vi uppnå det dubbla målet att förstärka samarbetet samtidigt som vi håller den byråkratiska inblandningen på en rimlig nivå; härigenom skulle vi också bemöta några aspekter av kritiken mot EU.

Vad gäller demokratisk legitimitet tror jag att det finns två viktiga aspekter. För det första måste man tänka på att den demokratiska grunden för samarbetet inom en förutsebar framtid kommer att vara nationalstaterna och därigenom de nationella parlamenten. När jag säger detta ger jag också

uttryck för den betydelse jag fäster vid rådets roll i samspelet mellan institutionerna. För det andra måste man ytterligare utveckla öppenheten och insynen i unionen och se till att unionen koncentrerar sig på områden av betydelse för medborgarna samt att detta görs med effektivitet och ansvar.

En union nära medborgarna måste vara målet för vårt arbete. Vi måste gripa oss an med vår uppgift med ambitionen att lyssna på medborgarna och försöka att tolka deras önskemål, bekymmer och krav.
